

Soldaten seer, at de mange Skud ikke have den 4 a 5 dobbelte Virkning, taber han Agtelsen og Frygten for dem; han bliver maaskee ikke fortrolig dermed i den første Træfning, og det kan maaskee i Begyndelsen imponere ham noget, men dette vil ikke være vedvarende, ligesaa lidt som det med Hensyn til ham selv vil have nogen opmuntrende Virkning, at han kan skyde mange Skud i kort Tid. Naar han seer, at Virkningen ikke svarer til de mange Projectiler, han udsender, troer jeg ikke, at han deri vil see nogen særlig Opmuntring, eller at det vil styrke hans Mod og opretholde hans Humeur. I det Hele taget mener jeg derfor, som sagt, at man ikke skal forvekle Mængden af faldende Geværer med de træffende Kugler, thi det er alene de Sidste, der gjøre Virkning og have den moralske Indflydelse hos Soldaten. Den høitærede Minister har ogsaa talt om Ammunitionsforbruget og ved denne Leilighed anført, at ved den sidste Krig mellem Preussen og Østerrig var det fremgaaet, at Ammunitionsforbruget fra Preussens Side endog skulde være under det Normale; men naar dette er Tilfældet, naar ikke Skuddenes Mængde har været større, eller Preusserne udmærket sig ved hurtig Skydning, saa spørger jeg, hvortil da Bagladegevær, hvortil den hele Foranstaltning? Det maa være den nødvendige Følge af, at Skuddene ere hurtigere, at Ammunitionsforbruget bliver større, men har dette ikke været Tilfældet, er jeg ikke istand til at see, hvilken Nytte hele Bagladesystemet gjør. Jeg troer i det Hele, at det er noget uveligt at støtte sig for stærkt paa de Erfaringer, man mener at have gjort i Krigen 1866. Man maa altid læse Beretningerne om Krigstilbragelser, der ere foregaaede for saa kort Tid siden, med Varsomhed, jeg kunde fristes til at sige, med Mistænksomhed, thi de ere skrevne af en af Parterne, og det er umuligt, at man kan vente sig Upartiskhed enten af en preussisk eller af en østerrigsk Officer. Man har sagt, at en Historieforfatter ikke burde have noget Fædreland; jeg vil sige noget lignende ved denne Leilighed, nemlig at det var bedst, at Krigsbegivenheder bleve nedskrevne af En, der ikke hørte til nogen af Parterne, af En, som opfattede det, der skete, upartisk, saaledes at man kunde blive rigtigt underrettet;

men dette skeer først nogen Tid efter. Det er først i Tidernes Løb, at det bliver muligt at bestemme med Nøiagtighed og Koldblodighed, det, der er skeet, før kan man ikke vente sig nogen nøiagtig, upartisk og sand Bedømmelse deraf. Jeg skal udtale, at det ligesom er Noget, der er almindeligt bekendt, at Østerrigerne vare saa at sige strålegigt slaaede, før de bleve det faktisk, og dette Tændnaalsgevær, troer jeg, ikke har haft mere Indflydelse paa Preussernes Seire i 1866, end Riffellkanonen havde det paa Seirene i Italien i 1859. Nei, det var de flette Officerer, som Østerrigerne havde, som, tiltrods for de ypperlige østerrigiske Soldater, vare Skyld deri, idet de ikke formaaede at anføre disse paa den rigtige Maade. Gjulag fra 1859 kan staa ved Siden af Venedic fra 1866, de have ikke Noget at lade hinanden høre; men naturligtvis, en Marsag maa der udfindes, og saa kaster man Skylden paa det preussiske Tændnaalsgevær, thi at Skylden ligger hos de flette Anførere, vover ikke Enhver at sige og vil Ingen gjerne sige. Nei, det er dette fatale Vaaben, det er dette, som, saasnart man er i Forlegenhed for at finde en Marsag til den overgaaede Ydmygelse, er nærmest forhaanden her, hvor Bevæbningen var aldeles forskjellig. Den høitærede Minister hittede ved Fremlæggelsen af Lovforslaget, at man maatte have en Reserve af Vaaben for Erstatningsmandskabet; men det forekommer mig, at den høitærede Minister ikke har taget noksom i Betragtning, at Vaabenet ikke ved ethvert Tab, der opstaaer i den active Armee derved, at en Mand falder, eller paa anden Maade bliver ukampdygtig, derfor gaaer tabt. Fordi der opstaaer et Hul i Folkenes Rækker, opstaaer der ikke altid et Tab i Bevæbningen. Den Afgaaedes Vaaben vil man i mange Tilfælde dog kunne bruge, og jeg troer derfor ikke, at man er berettiget til at sige, at man behøver ligesaa mange nye Vaaben, som der afgaae Mandskab, det Tilfælde naturligtvis undtaget; hvor Mandskabet bliver fanget. — Naar den høitærede Minister hittede, at man med Hensyn til de tidligere Vaaben næsten ligesaa godt kunde bruge Kolben som Løbet, saa har jeg ikke ganske rigtigt opfattet, men det er vistnok mit Skyld, hvad